

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Cumali Taştekin
EÜAŞ Maden Sahaları Daire Başkanı (V)

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ);

1970 yılında Kurulan Türkiye Elektrik Kurumu'nun (TEK), 1994 yılında TEAŞ ve TEDAŞ olarak ikiye ayrılmasından sonra 2001 yılında TEAŞ'ın TEİAŞ, TETAŞ ve EÜAŞ olarak yeniden yapılandırılması ile kurulmuştur.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

EÜAŞ'ın mülkiyetinde, 2010 sonu itibarıyla;

- 19 adet termik santral
- 106 adet hidrolik santral bulunmaktadır.
- Kurulu gücümüz:

• Termik	12.525 MW
• Hidrolik	11.678 MW
• Toplam	24.203 MW

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

2010 yılında;

- 54.155 GWh termik,
- 41.377 GWh hidrolik olmak üzere toplam 95.532 GWh üretim yapılmış olup, Ülkemiz elektrik üretiminin %45,2'sini karşılamıştır.
- Bu üretimin kaynaklara göre dağılımı :
  - Linyit %34,7
  - Doğalgaz %22
  - Hidrolik %43,2
  - Sıvı yakıt %0,1

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

23.05.1987 tarihinde, EKONOMİK İŞLER YÜKSEK KOORDİNASYON KURULU;

“Termik santrallara linyit temini konusunda müracaatta bulunan firma veya firmalardan yeterli görülenlerle müzakere yapılarak tekliflerin değerlendirilmesi ve mutabakata varılan firma vasıtasıyla linyit üretiminin gerçekleştirilmesi konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve TEK Genel Müdürlüğünün yetkili kılınması “ kararı ile

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Yüksek Planlama Kurulunun (YPK); 31.01.1989 tarihinde:

“Sivas-Kangal Termik Santralına Linyit Temin İşini, bu amaçla sağlanan makine, ekipman ve tesislerin tamamını veya uygun görülecek miktarını devrederek veya kullandırtarak özel sektör maden işletmecileri marifetiyle yaptırmak üzere ETKB ve TEK yetkili kılınmıştır.” Şeklindeki kararları uyarınca SİVAS-Kangal Linyit Sahasının özel sektör marifetiyle işletilmesi ve üretilen linyitün Kangal Termik Santralına teslimi için ihaleye çıkılmıştır.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

TEK tarafından düzenlenen ihale ile Kangal Linyit Sahasının işletilmesi ve üretilen linyitin Kangal Termik Santralına teslimi görevi, 20 yılına özel sektöre devredilmiştir.

Bu ihaleden sonra, 126 Milyon ton linyit rezervine sahip olan Kangal Linyit Sahası Ruhsatı TEK'e devredilmiştir.

Özel Sektör, bu sahadan 20 yıllık süre içinde toplam 76 Milyon ton linyit üretmiş ve santrale teslim etmiştir.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

TEK, 1994 yılında TEAŞ ve TEDAŞ olarak ikiye bölündükten bir yıl sonra, 3096 sayılı İşletme Hakkı Devri kanunu uyarınca, 23.01.1995 tarih ve 95/T-5 sayılı YPK kararı ile TKİ'ne bağlı Afşin-Elbistan Linyitleri İşletmesi TEAŞ'a devredilmiştir.

Bu devirden sonra, 4,3 milyar ton rezerve sahip olan Afşin-Elbistan Havzası Linyit Ruhsatı TEAŞ'a devredilmiştir.

Bu devirle, EÜAŞ fiilen linyit madenciliğine başlamıştır.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

YPK kararı ile TKİ-OAL Linyit İşletmesi TEAŞ'a devredilmiş ve bilahare Çayırhan Termik Santrali 1-2 üniteleri ve bu ünitelere linyit sağlayan TKİ-OAL işletmesinin işletme hakkı 30/06/2000 tarihinde, Santralin 3-4 ünitelerinin işletme hakkı ise 04/10/2001 tarihinde 20 yıllığına özel sektöre devredilmiş ve 360 Milyon ton rezerve sahip olan Çayırhan Linyit Havzası ruhsatı TEAŞ'a geçmiştir.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Afşin-Elbistan Havzasındaki Çöllolar Linyit Sahasının işletmeciliği, EÜAŞ tarafından 30.01.2007 tarihinde yapılan ihale ile özel sektöre verilmiştir. Bu proje ile yılda 17,25 Milyon ton linyit üretimi gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Görüldüğü gibi, EÜAŞ, gittikçe artan bir biçimde Linyit Madenciliğinde hem üretim hem de rezerv anlamında başat bir konuma gelmiştir. Bu süreç; 3213 sayılı Maden Kanununu değiştiren, 10/06/2010 tarihli ve 5995 Sayılı kanunla Elektrik Üretim A.Ş. nin, İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu sayılması ile noktalanmıştır.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Son olarak, MTA Genel Müdürlüğünün “Linyit Arama Projesi” kapsamında yürüttüğü çalışmalar neticesinde linyit rezervi bulunduğu;

- KONYA-Karapınar
- Afşin-Elbistan
- Trakya-Çerkezköy

Bölgelerindeki toplam 20 adet ruhsat sahasının 14.05.2011 tarihli ETKB kararı ile EÜAŞ'a devri kararlaştırılmıştır.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Bu sahalara ait bilgiler aşağıda verilmiştir.

MTA'dan DEVRALINAN YENİ LİNYİT SAHALARI

Bölgeler	Ruhsat sayısı	Alan	Toplam Rezerv	AID
		Ha	Milyon ton	Kcal/Kg
K.MARAŞ/ Elbistan	3	4.610	515	1.042
Tekirdağ-Çerkezköy	8	6.922	490	2.140
KONYA-Karapınar	9	18.000	1.832	1.393
TOPLAM	20	29.532	2.837	4.575

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Bu gelişmeler sonunda EÜAŞ'ın sahip olduğu linyit sahaları ve rezerv bilgileri aşağıda verilmiştir.

EÜAŞ LİNYİT REZERVLERİ

Sıra No	Bölge	Toplam Rezerv	Nem	Kül	Toplam Kükürt	AID
		Mton	%	%	%	Kcal/Kg
1	Afşin-Elbistan Havzası-I	4.365	50,24	19,49	2,09	1.145
2	Afşin-Elbistan Havzası-II	515	42,00	24,08	2,10	1.042
3	SİVAS-Kangal Linyit Sahası	94	50,00	20,00	2,76	1.282
4	Çayırhan Linyit Havzası	363	24,80	30,41	3,00	2.592
5	KONYA-Karapınar Havzası	1.832	47,48	19,72	2,74	1.393
6	Tekirdağ-Çerkezköy Sahası	490	33,74	27,66	2,55	2.140
TOPLAM/Ort.		7.659	46,76	20,90	2,33	1.331

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Türkiye Linyit Rezervi 11,7 Milyar ton olarak açıklanmıştır. Bu veriye göre EÜAŞ, Türkiye Linyit Rezervinin %65'ine sahiptir.

Linyit kalite değerlerine bakıldığında bu linyitlerin ancak elektrik enerjisi üretiminde kullanılabileceği görülmektedir.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Bu sahalarda kurulu bulunan ve elektrik üretimi yapan termik santrallerimiz:

• Afşin-Elbistan A Termik santrali	1355 MW
• Afşin-Elbistan B Termik santrali	1440 MW
• Çayırhan Termik Santrali	620 MW
• Kangal Termik Santrali	457 MW
• Olmak üzere toplam	3800 MW

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Halen değerlendirilmeyi bekleyen termik potansiyel:

• Afşin-Elbistan Havzası-I'de	8000 MW
• Afşin-Elbistan Havzası-II'de	1000 MW
• ANKARA-Çayırhan Havzası-II'de	600 MW
• KONYA-Karapınar Havzasında	5800 MW
• Tekirdağ-Çerkezköy sahasında	1800 MW
• Toplam	17.200 MW

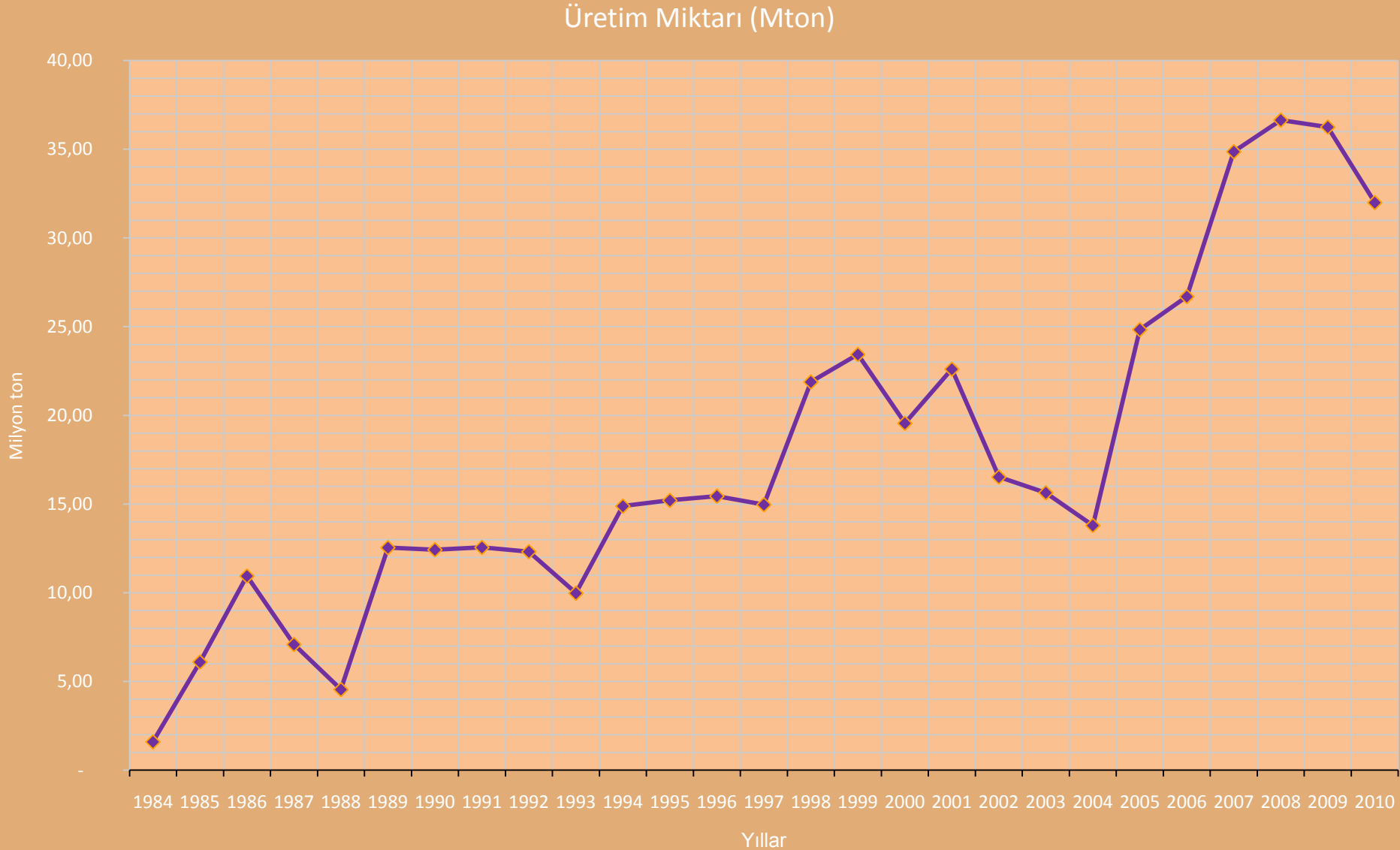
ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Bu büyüklükte rezerve sahip olan EÜAŞ; halen 5 sahada linyit üretmekte / ürettirmektedir.

İlk linyit madenciliğinin başladığı 1984 yılından bu güne kadar gerçekleştirilen linyit üretim grafiği aşağıda verilmiştir.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

EÜAŞ Linyit Üretim Miktarlar (1984-2010)

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Gelinen noktada, EÜAŞ'ın sahip olduğu bu rezervlerin kurulacak termik santrallarda kullanımını için çeşitli yatırım modelleri / stratejileri üzerinde yoğun çalışma sürdürülmektedir.

Yukarıda açıklanan süreç ve gelişmeler, EÜAŞ'ın; çevre ile uyumlu ve temiz linyit teknolojilerini kullanarak linyit yakıtlı termik santralların kurulmasında / kurdurulmasında öncülük edeceğini göstermektedir.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

En son olarak 03.11.2011 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen ETKB-EÜAŞ-Özel Sektör İstişare toplantısında bu konu detaylı bir şekilde tartışılmış, yatırımcıların görüşleri ve önerileri alınmıştır.

Yerli linyit kaynaklarımız, Yatırımcılara; hem fiyat istikrarı hem yakıtta arz güvenliği, hem de termik santral açısından “Yakıt Tedarik Güvenliği” gibi olmazsa olmaz temel garantiler sunmaktadır.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

Bu projelerin hayata geçirilmesinde, hem çevre ile uyumlu temiz linyit teknolojilerinin kurulması hem de yapım sürecinde yerli katkının en üst seviyede kullanılması ve tüm bu sürece bilim dünyasının katkı sağlaması için herkesin elinden gelen gayreti ve katkıyı sunmasını bekliyoruz.

ÜLKEMİZ LİNYİT MADENCİLİĞİNDE EÜAŞ'IN YERİ VE ÖNEMİ

BENİ DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM.

Cumali Taştekin
EÜAŞ Maden Sahaları Daire Başkanı (V)